

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nasloga sve pokvari“ Mr. Pod.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripisana se pisma tiskaju po 5 svaki redak. Oglasi od 8 redakih stoje 60 novč., za svaki redak više 5 novč.; u slušaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šljku poštarakom *assegnato* (assegno postale) imo, pralime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vreme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana naplać: „Reklamacija“. Dopisi se na vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na celom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Nabljeđevani listovi se ne primaju. — Predplata a poštarinom stoji 5 for., sa seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 250 i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Politička društva.

Medju najblagodatnije ustanove moderne države, spada pravo osnivati politička društva. Sve naprednije pokrajine naše polovice države služe se tim pravom, t. j. koriste se takovimi društvima. Do nedavna obstojala su u takozvanom austrijskom Primorju, t. j. na goridkom, Gradišću, Trstu, Istri sa otoci, dva politička društva, naimo političko društvo »Sloga« za goridku stranu i političko društvo »Edinost« sa sjelom u Trstu, namijenjeno prvobitno Slovenom Trsta, okolice i bližnjih političkih kotarah. Oba ta društva djeluju blagodarano na politički razvitak naše braće Slovenacah. Za danas ostavljamo političko društvo »Slogu«, pa ćemo se malo pobliže upoznati sa društvom »Edinost«. Političko društvo »Edinost« oživotvorenno je godine 1875. Rekosmo već, da je društvo »Edinost« imalo spočetka na umu samo Slavono Trsta, okolice i bližnjih političkih kotarah, prom bijaše osnovano za cijelo Primorje. S razloga pako, što je društvo »Sloga« preuzelo brigu na sebe, da bdiže nad političkim životom jednoga diela Primorja, i budući da je društvo »Edinost« rano uvidilo, kolika pogibolj prieti Slavenom Istri i otokah od strane Talijanah, protogne svoju zadacu na Istru i na otoko. Najnoviji korak »Edinosti« u Istri, bijaše tabor u Brezovici, održavan prošlo godinu. Od koliko bijaše važnosti taj tabor, progovoriti ćemo malo kasnije.

Koja je zadaća, koja svrha političkomu društvu?
Glavna zadaća takovomu društvu jest, buditi i širiti narodnu svijest, po-

kazati narodu, da je član velikoga društva, koje se državom zove; pokazati pojedincu, da je državljanin, koji imade dužnostih naprama tomu velikomu društvu, a društvu obratno naprama njemu; podučiti ga u političkom, napose u gospodarstvenom životu; braniti i zagovarati narodna i sva druga prava; posjepšivati materijalne i duševne koristi narodne u državnih, orkvonih, školskih, občinskih i gospodarstvenih pitanjih.

Da se sve to postignuti može, mora takovo društvo imati k tomu potrebitih sredstvih.

Prvo i glavno sredstvo svakoga političkoga društva za postignuća narodnih potreboćah jest: sazivanje narodnih sborovah ili taborah pod milim nobom. Osim toga može imati političko društvo i drugih pomagalah, kao što su primjerice: sbori društvenih članovah, u kojih se razpravljaju društvenoj zadaći koristne ili potrebite stvari, kano pitanja o državnih ili občinskih izborih, prošnje, adrese i resolucije na c. kr. namjestničtvu, ministarstvu, na pokrajinsko ili državno sabore. U sjelu društva imade obično mjesto, gdje se sastaju članovi na pogovore i dogovore; društvo nabavlja članovom primjerone knjige i časopise itd. — Iz navodenoga vidimo u kratko što se kaui postiči političkim društvima i koja su sredstva, da se to postigne.

Iztknusmo s početka, da su do nedavna obstojala u našem Primorju samo dva politička društva. Od novo godine amo, imadomo naimo u Primorju i treće takovo društvo i to talijansko društvo: »Società politica istriana«, ne za cijelo Primorje, već za samu Istru. Rečeno nam bijaše sa više stranah, da je tabor brezovički

izazvao to društvo, tim bi bile opravdano one prije navedene rieči o važnosti rečenoga tabora. Svatko neće tako suditi, jer će reći, da smo taborom brezovičkim izazvali zlo. Nu mi ne sudimo tako. Ponajprije nam je kazati, da ako je već osnutje neprijateljskoga nam društva samo po sebi zlo, da je jednom moralo doći do sličnoga zla, a iskreno govoreći, volimo, da je nadošlo prije, nego li kasnije. U dopisih, tiskanih u našem listu, čitamo, a o tom smo i sami uvjereni, da jedino mi možemo žeti plod talijanskoga političkoga društva, budemo li iole vršili svaku dužnost. Narod će naimo i nehoti, da noredmo silomice, uviditi, što namjeravaju naši protivnici svojim društvom. Uviditi će sam ili uz noznatnu poduku, da nije talijanašem Istre do toga stalo, da probude narodnu svijest u talijanskom pučanstvu Istre, već da idu za tim, kako bi hrvatskoga kmeta bolje pod jaram skućili, kako bi ga bolje u tmami i neznavstvu poduzali, kako bi ga bolje sisali i muzli dok bi iznemogao i iztrošao u njihovo krilo pao, i to ne više kano Hrvat, već kano narodni poturica, propalica, izrod, smot. Upoznati će naš seljak pomoću ovog društva, da je on Talijanašem prostim sredstvom za postignuća nečisto svrhe; da njim jo imo i drug jedino u vrijeme izborah i u obće samo tada, kad ga trebaju i kad se njim služe.

Napokon mi smo morali jednom početi i ovim načinom buditi u narodu svijest dočim neimadu naši protivnici što da bude jer: ne znamo, da bi se Talijan Istro gdje za Hrvata izdavao, neznamo, da bi bili gdje Hrvati u Istri koga Talijana pohrva-

tili; noznamo, da bi gdje u Istri bio Talijan od Hrvata tlačon i grazon, dočim imadomo primjerah na hiljadu, ikako su Talijani našu krv odnarodili, kako se djeza nedavno preminulih ili još živućih Hrvatah za Talijane izdavaju, kako je Hrvat Istro na sve moguće načine od svojih nomilih gospodarah proziran, mržen, gazon i tlačon.

Pa zar da sva ova nedjela, prikrita sada krinkom političkog pazinskog društva ne otvore našem kmetu oči? Ta on se nebi smio zvati čovjekom, slikom i prilikom božjom, kad bi hotio i nadalje dragovoljno i strpljivo podnašati avakuo nepravde! »Svaka sila, svako nasilje i nepravda do vremena, a Bog do vieka«, kaže naš narod, a mi primjećujemo, da su naši protivnici oživotvorenjem italijanskog pol. društva, zadali prvi udarac tomu nasilju toj nepravdi.

Mi smo pozorau pratili narodnjone, kret i potvrdbu talijanskog političkog društva pu se nadamo u Boga i u ljudsku pravdu, koja će jednom morati i nam naše pripoznati, da ćemo viditi i njegovu smrt. Neke mudrac kaže, da sve ono što je sagrađeno na pjeskovitom i nestalnom temelju za postignuća opak i nečisto svrhe, mora samo po sebi propasti. Mislimo, da nam ne treba dokuzivati, na kakvom je temelju osnovano i za kakvom svrhom teži pazinsko političko društvo.

Da nam se pako ne predbaci, da nekoga bez razloga sumnjavamo, navesti ćemo samo jedan primjer.

Kažo se, da u nedužnom djetetu neima vačka, provare i hiube. Takovo jedno diete — nu brkato — našlo se kod prve glavne skupštine talijan-

varalo. Malo podalje uhvatili se momci i djevojke u kolo, pa udri, tko da bolje uznoj svoje zlato. Taj stoji čika i vika, pjevanje i veselo ljukanje. Krasno i rumeno djevojke vrte se kao vretena, a nožice sitao prebraju po pogaženoj travi. Miris lipa prostire se zrakom, ugodan polkodašnji vjetar duva s mora, što se vijlja kroz grane stabalja. Živahni valovi prebacauju svoju plenu, a tamo podalje nagula se na bok malena ladja, blisli i nadutih jedrah. Vjetar lagodno duva i razhladjuje rumena lica mladim pjesačicam. Djeca su čisto odjevena, njihova platućena modre hlače nekako su ukočene; vidl se, da su danas za prvi put obučene. Oko vrata svezali su ovelik svilen rubac, sestre im se i majke ponose helinom njihove kosulje. Ta djeca glodju velike kolače, guraju se medju starijimi, bulje zapanjeno u čudnovate predmete, što su razgruili nekoji trgovčički pred sobom, na kakvoj širokoj daski, ili na nečijih širokih kućnih stolicama. Medju onimi glavami, što se prestano mješaju, sjaju se i puške dvojcežandarah, koje je amo poslala politička oblast, da uzdrže red. Žandari se neguraju

PODLISTAK. SLOBODI.

Sloboda, Sloboda,
Vječito poviće,
Kad će već biti jednom
Iz tebe djevojče?

Sa sto te oltarah
Poklećice kade,
Sa sto grlah časte
I po liću glade.

Ti si jim i više
Od Boga i duše,
Jer rad tebe crkve
I oltare ruše.

A tko neće s njimi,
Ruže ga i psuju,
U tvoje ga ime
U verige kuju.

Kada ćeš, Slobodo,
Celo smrknut svoje
Na lažne i krive
Poklonike tvoje?

Kad ćeš im zagrniti,
Pravedna krajice —
Da nema slobode,
Gdje nema pravice?

UBILO GA VINO

napisao Janio Sisolek.
(Konac)

II.

Starčeve su ruke podrhtavale pri poslu, a te ruke su bile poernje i mršave. Kućica sa veselo sjajila na zadnjih traci sunca, što se je već bilo nagnulo nad goll vrh brlage. I po kočatšom starčevom lici i po zakrpanoj mu modroj i čistoj košulji su puzili zadnji žarki sunčani traci. Malo podalje od kuće širila se po tratin ugodna sjena krošnjate lipa.

Kad Marko opazi mladica, uzduci se i nastavi svoj posao.

Mato se približi, pozdravi ga i reče mu: — E, kume, vaša su ruke uvijek u poslu. Ljepo ste spleli taj koš.

— I toga treba kod kuće, odgovori starac i nepoglednu mladica,

— Marko, čujte me, došao sam, da vas još jednom upitam, što mislite, reče Mato smeteno i gledajući u hrieg.

Srncar slegne rameni, ustane i odgovori mu: — A što da vam po stoti put kažem istu stvar?

— Kume Marko, dajte mi ruku! Kad ćemo provat? Marko, ne će te požaliti, ako mi Tonku date, obeća Mato, a krva mu bila udarila u lice.

— Mato, ostavite mi kuću u miru, jer dok je u meni duše, nećete vi u orkvu s mojom Tonkom, reče starac odlučno i udalji se od mladica kilmajuć glavom.

Mato gledaše za njim zapanjeno i cilim telom drbtaše, a napokon škripnu zubmi, pogleda jošte jednom u otvoreni prozor na prošelju hieia kućice, pa se naglo spusti u Predgradu k šlor Anselmu. Tu ostano cijelu večer i dobar dio noći. Plo je strastveno i požudno, tukao je rukom po stolu, škripao zubmi i grozlo se nekome, dižući šake u zrak. U zoru nadojše ga neki ljudi pod niskim zidom carske ceste, gdje je spavao kao zaklan.

III.

Bilo je u proljetno doba. U Predgradu bio velikl sajam. Sila se svjeta taj-agruia iz obližnjih mjestaneah i selah. Pred gradom je lepa tratina, zasadjena stariim lipami. U debelom hladu pod timi lipami došlo se vino, pjevalo se i veselo razgo-

skog društva u Pazinu. To siromašno diete bilo naviklo doma slušati, koja je glavna svrha novomu društvu, pa ne dosti podučeno, izbrblja pred cietim sborom i pred c. kr. kotarskim kapetanom, da treba udariti visoke prinose za članove društva, jer da će trebati mnogo novca za izborne agitacije!! Bože dragi! koliko li diotinske iskrenosti!

Uvjereni smo, da bi bio onaj čas g. dr. Constantini radje vidio toga svoga pitomca na vrh Učke gore, nego li u liepoj občinskoj dvorani pazinskoj. To su dakle one plemenite težnje vašega društva g. predsjedniče, koje vi nabrajaste u svojem nastupnom govoru? Zar je vam stalo do poboljšanja duševnog i materijalnog stanja Istre, kojom gospodarite po miloj volji već eto 20 godina? Vi pobieljeni grobovi! koji u svojih sa-stancih jedno sujete i kujete, pa nešto posve protivnoga u svijet trubite! Vi hoćete pridignuti i osoviti istarskoga kmeta na ljudsko dostojanstvo; vi ga kanite osloboditi od izvanjakog pogibeljnog upliva; vi ga želite prosviottiti, vi ga hoćete osloboditi? Nije istina! A to nam potvrđuju vaša najmilija vam djeca, vaši pitomci vašo priropino. *Vam se hoće novca, da sa-pnete u nerazričite okove istarskog Hrvata; vam treba sredstva, da utv-đete i posljednju iskru hrvatstva u hrvatskom seljaku Istre, to vam se hoće i ništa drugo; to je serha i cilj vašemu društvu; to izpovjeda pred cietim svetom vaš milijenik i sučan u vašoj prvooj i glavnoj skupštini.*

Istrani Hrvati! Hoćete li se dati uloviti u zamku, koju Vam protivnik po bielom danu nesakrivanou kaže? I niema životinja bižii od pogibelji čim ju zanjuši. Vam ju ne-treba njušiti, Vi ju možete rukom hvatati. Vaša poslovice kaže da se oparen pas i mrzlo kaže bojki. Vi sto pareni kroz viokove, Vas pare i dan-as, svaki dan, pa zar da se nećete plašiti to talijanaško vruće kaša? Nu nije dosta, da se je samo plašite, već valja tukodjer čuvati se. Ljokarska je znanost pronašla i za najjači otrov protuljek. Da neima za Vas vedega otrova, nego li je talijanaško političko društvo u Pazinu, rekli smo. Taj otrov valja uništiti protuljekom. Takav protuljek je našo političko društvo «Eđinost» sa sjelom u Trstu. Ono je dužno, da Vas podučaje u svomu što Vam treba znati za svakdanji život, da Vas rukovodi i svjetuje u svakom pitanju, koga Vi, ostavljeni sami sebi, nebi mogli riešiti. Ono će tu dužnost dragovoljno vršiti. Vam valja samo pitati pa će Vam se pomoći.

Političko društvo »Eđinost« ne teži za tim, da pohrvati Talijane Istre, već da obrani Hrvate od opakih i nečistih namjerah talijanskih. Ono neima sredstva niti teži za njim, da uzmogne iz rukava sipati prigodom izborah, da kupuje, miti i vara neuko ljude. Ono vojuje čistim i dopuštenim oružjem t. j. podukom i dobrim savjetom. Radi toga i jesu prinosi članovah u našem društvu neznaatni, to-liko, da se namire najpotrebitije stvari. Ne treba nam novacah na izborne agitacije, to prepušćamo pazinskom društvu koje teži samo za plemenitom svrhom (?) Na časit mu služilo!

Na koncu još jednu našim ro-doljubom.

Gospodo i prijatelji! Neprijatelj je pred vrati. Poznata nam je njegova sila i njegovo oružje. Oboružajmo se i mi dok je vrijeme. Stupimo svi u političko društvo »Eđinost«, da izb-jemo kljin kljinom. Prinos je malen a nesti hoće obilate plodove. Tko želi prouzeti povjereničtvo ili postati članom, možo dobiti od nas točnije obavijesti.

DOPISI.

Vrbnik, 27. siječnja 1884. Na neprijatelje hrvatskoga našega naroda radi njihove zlobe, pade pokroštvo, a kletva srotinje do nba se čuje. No Bogu je plukati, gledao ono našo tužno kukavice, koji premda silovi našega rodu i plemenu, odušano se to buruju s tudjinc, a nametnici našega roda, koji se timi na-šimi buljevel u svojo svrhe služo. Da nel-dom izvan našega kruga, što su naš Bo-zanloch, Desantloch, pa Buloh, Bogovloch i još neki u svojih šarenjaških odnosnjih sa našom gospodom? Govoreć ovlh danah neki prispoti čovjek o tom, izrazil se po njegovou prostudnošću na što čudo istinito: Ti ljudi su, tako je po prilici kazao, pri-šli onim djevojkam u selu, koje u 17toj godini nadkriljuju sve ostale, ali pošto se uzoholše, nehaju nekuko za domaće mladi-de, i služi se, dođe tudjina, lepo očeš-ljan, nacifran, kupi, daruje jim kojegod stvarčić, sluško s njimi zbori itd. itd. pak napokon lepe oholo djevojčice pokrlju starljim obraz sramotom! No kad su već jednom počelo vrtoglavo plesati, neznaju prestati te postanu utvrđute u zlu i lukko da poginu kano sramotne i nepokojane grješnice. Zatim je naš čovjek dokončao svojoj prispodobu, imenujući zavodnika go-spodina . . . . a zavodene djevojke bez sila, koje, dok jih teče, još uvijek za svo-jim zavodničkom čeznu, da su ti i ti . . . (al ja vam jih nomenjujem jer bi vas dr-žavno odvjetništvo zakvađilo). Tako je. Naši šarenjači i njihova družina slu-že i idu u svem na ruku gospod. E. i slavnoj Junti, navedli na sabo prezir od strane svojih sugrdjanah i postali smjes-licmi. Jer poslušati zakonite naredbe io-llnih oblastih, kao načelnik občinski, njim je dužnost, ali uvijek po zakonu. Ne ozobirat se na čut svoje občine na prav-dene želje svega zastupstvi, nego silipo uganjati i poginjati osobno strancarke lire visokih osobah te se druge volje za-rijeriti svomu rodnomu mjestu, nije il to ljudost i sramota?

Kao što se pilepka drži stijene, tako

— Ej, čovječe, nemoj ovdje plesati. Ajde gdje plešu djevojke, gdje ti je Tonka. — Idem, idem, povikne Mato i podje k plesu. Mato odmah opazi Tonku, koju se je baš u taj par vrtiha s jednim mladićem. Ljudi su govorili, da će taj mladić oženiti Tonku do mala. Mato zaslavete oči, usne mu se stisnu, lice mu se zažari, te se zaleti proti mladiću, što je plesao s Tonkom, i udri ga vrčem po glavi. Ljudi se preplaše, neke se djevojke razlete. Mladí uhvati Mata za vrat i hoće da ga obatali. Mato se brani junački, nu zaplelu mu se noge, i sruši se. Sada se još većma razpali, sakupi sve sile i željeznimi rukami odrine od sebe svoga neprijatelja. Skoči na noge, pa se obali na njega kao ranjen lav. Na to dotrči jedan žandar uhvati Mata za rame i hoće da ga odrigne od mladíca. Mato udri žandara šakom u prsa. Žandar po-biesni i digno pušku, da prasne Mata po glavi. Mato se obrani laktom, uhvati pušku i iztrgne ju iz ruku žandara, naglo ju okrene i ubode žandara u stegno. U to priskoči na pomoć drugi žandar i probode Mata u prsa. Ljudi vrisnu od straha i

se svi ta šarenjaška bačica drži načelnik-kih klupah, te, dosta o tom smjeha i poruge od puka. Kažu njma, da je načelnikova kaša dobro sa očvrđeli začinjena.

Prošle su i tri i pol godine! Istina su bile izložane, i svi utož riešeni i zaborav-ljeni, ali uređ dan izbora toga-ne. Tako suglasno rađe Desantich u Baški i Boza-nich u Vrbniku. O hori prosvjeduju, pišu gore i na ministarstvo al sve se odbija od umjetne prevrtljivosti gospodina . . . znate toga? A naši zaljubljeni načelnici blaženo preživju: načelniku smočnu kašu, te smjluć se vele: dok On lože, tra avventi.

Ovlh danah išo 45 mužih iz Vrbnika komesaru u Krik, sve što je boljega i ugled-rijega, međ jimi većina občinskoga zas-tupstva. Komesar Fabris iznenadjen, napokon odredi sam, da izbori budu dne 8. i 9. budućega voljače; al mi znamo, da Fabris suje a mali Bog boguje, koji znade bolje tumačiti izborne zakone, a da pak pusti S. da reče svoju, mi znamo kako bi rekao Fabrisu, o j Andrijišćeu! znate li vi što bi S. rekao?

Čujemo, da se Bozanloch napokon od-rekao načelnitva — al još stoji i drži ključe — ah ključ, ključ blagajne i drago moje!

Vidjet ćemo dni će biti izbori sblja 8. i 9. voljače, te koga će voljet E. žrtvo-vati Fabrisa li Bozanlocha, ugled ces. kr. komesara ili svoju lutku Bozanlocha. Nego Bozanloh je već jednom sam re-šignarao i predao ključ blagajne za izsu-šenje našega polja, pa poslje se pokojao to morali kumovi ne baš najbogatijim na-činom naredljivati i ovako i onako, dok se nije riešilo, da je Bozanloch otvorio kova-čom tu blaženu škričnu, tu diklirao nad njom zapisnik (usljed višjeg naloga valjan) pop Ive, a plesu mu Bare a. kr. postma-šter. Da il se pokojao Bozanloh i za na-čelnitvo?

Mi se nemožemo donaduditi kako je to, da Njegovo Veličanstvo hoće mir međ svojimi narodi, a neko gospodarstvo zamođe razdići i omiri u svojo osobni prilog, il je to možda u prilog i po programu naše slavne Junte?

Oj bogovi! tamo na hečkom olimpu i dignite nam s ledju onog čovjeka, koga vi dobro znate, pošiljte nam čovjeka makar kinezo, koji buđo vršiti sam zakon i strogo činio vršiti drugo, pa eto nam mira: jer su u obojih najmilniji ljudi na svijetu. Tu Hrvati su!

Ako nas svih nepovješaju, javit ćemo Vam što bude sa izbori, a do tamo zdrav-stvujte.

P. S. Glas se, du ćemo dobiti kr. komesaru, da upravlja občinom (i obsadno stanje)! Što se babi htlo to joj se i snilo. Zukiudujemo riešmi Isusovimi: »Sudčo Ivo na što si došao. (Bolje bi ti bilo . . .)

Evo zapisnika.

ZAPISNIK

saatavljen u e. k. namještnom političkom U-redu u Kriku 14 siječnja 1884. Predavatelj sa podpisani obćinari iz Vrbnika podastu stloedeš upit: S razloga što ju troljeće sudasnog obćin-skog zastupstva u Vrbniku jurva dokončalo dne-vno 12 Lipnja 1883. S razloga što izborne listine bile izložene kroz četiri tjedna i da su tukodjer bili riešeni rukami kod Obštati u drugoj molbi, rad čemu ne obstoji nikakva zaprieka za ovršenje no-vih izborah. S razloga što je i onako obćinako zastu-pstvo u Vrbniku izšlo dne 19 lipnja 1883. u javnoj sjednici nepouzdanicu načelniku Boza-niču, s kojim se podpisani podpuno slažu: oni traže, da Slavni e. k. namještni Ured naložii načelniku, nek ustanovi već napokon danvo za izbor, i nek su podpisanim sa strane Slav-nog namještnog Ureda dade do znanja, kud će se ovi izbori obaviti. Fabris v. r. e. k. Kom. Sileđ 45 podpisaa.

užasa. Mato se zanjise i sruši na zemlju. Časok zatim umrie. Tonka zadržita, pro-bliedil i pade na mrtvaca.

— Eto, ljudi, vino je Mata ubllo, reče neki stari mornar.

Nekoliko dobrih ženah uzdignuše Tonku i odvođoše ju doma. Tonka nije progovo-rita putem ni rieči. Njezine su oči bile staklene, ukočene i mutne, te se nisu ni-kada više razbistrite. Jedna djevojka bi-jaše poludila, a domata je umrla. I ota-joj je shrvata tuga u grol.

Šior Anselmo, pet godina kašnje, bude glavarom u Pregradu, gdje je bio najbo-gatiji čovjek. I on je umro, a na groblju u Pregradu diže se danas samo jedan spomenik od mramora medju malimi dr-venimi križevi. Na tom skupocienom spo-meniku čita se, da je šior Anselmo radi velikih zaslugah bio odlikovan zlatnim križevi i plemstvom, te da su mu nad krobom proplakali svi siromasi, kojim da je on bio najbolji zaštitnik i otac!

U neodvlačni odgovor ovom uplu, saob-ćuje se ozgor poslanim, da:

Uzev u obzir izvješće obćinskog ureda u Vrbniku od 19. Siječnja 1884. Br. 19. kojim-tati doglasuje, da se još imade prepisati obćenita listina izbornikah,

S razloga što će podpisani usljed višjeg dopnata biti odustan kroz dva tjedna od dana 21 tek. unapried i S razloga što podpisani u svakom slučaja hjeio bi biti nastan izborom, nalaze istodobno Vrbnikom načelniku, da ustanovi izbor za danve 8. i 9. dođućeg mjeseca Voljače Fabris v. r. e. k. Kom.

Iz Pazinščine polovicom jenara.

Prošle godine kudili su »Franjo i Jurina« Mohorlica i još nekoga iz Novakih jer su držali s Talijanaši prigodom izborah za porečki sabor, a nisu ni spomenuli ov-dješnjega učitelja, koji ne samo da je i on-po noći hodio na izbore u Pazin, nego se i svagda pokazuje protivnik naše hrv. na-rodnosti. Poznato je, da je za ondješnju školu ustanovljen hrv. nastavni jezik, ali on svejedno neprestaje u školi talijanski govoriti. Kad bi koji od naših učiteljah tako činio u talijanskih školah, to bi ga »istria« živoga poždrila. Nu on se izgovara, da nezna hrvatski, premda zna. Što kažu na to oblatni škole? Od sl. junta mu se piše, neka se strpi ondo! Što to znači? Zar ne, da mu se tim namiguje, nek i nadalje školu talijani? Taj učitelj protiv- se i izvan škole našemu jeziku i mrzi ga. Nu nije on prijatelj ni crkve. Ta kada se ga vidi ići u nju. Možda kad je misa za carev rođendan ili imendan? Možda vodi školaru mladož, da se pomoi za premlitoga cesara? Evo još jedna lepa o njemu. Imao je diete, nu nije ga pustio krstiti već jedva nakon dva mjesaca, pošto je već na umoru bilo, te je g. župnik jedva dospio krstiti ga u kući. Jeli nastojanjem odevim? Nako je to lip primjer puku osobito školskog dieci! Ova ako neima i moralnoga uzgoja, nemogu se ni materijalno dobro razvijati. U ostalom mislim, da i napradak u školi nemože se pohvaliti. Baš je tražilo u No-valce, poslo prijašnjih škandalah, poslati još ovakova učitelja, koji bi možda u grado-vih neopažen prošao, ali u malom selu nije to moguće. On si želi promještjenje u koji grad, a i mi tu ga želimo.

POGLED PO SVIETU.

U Trstu 6. febrara 1884.

U Beču je vlada u suglasju sa državnim zastupstvom uvela strožije mjere proti revolucionarcima ili kako rekosmo posljednji put, proti socialis-tom. Ovo strožije postupanje krsti se pod jednim imenom: *iznimno stanje*. Iznimno stanje uvede se samo tada, kad prieti ljudskom društvu koja pogibelj, ma od koje strane. Zakonu budu tada poostreni, blagi odstranjeni, novi strogi uvedeni itd. Iznimnim stanjom u Beču sužila je vlada slo-bodu štampe, i ukinula do konca tek-kuće godine porotne sudove. Nekoji zločini kao što je: voleždajja, buna, javno nasilje, padjelanje javnih papi-rah i novca, vridjanje vjerezakona, umorstvo i ubojstvo, težka tjelesna ozleda, krađa, razbojstvo itd. jesu mnogo strožije kažnjeno. Svaki dakle koji podpade pod jedan od navedenih zločinah, biti će dok traje iznimno stanje, mnogo strožije kažjen, nego bi bio u drugo vrijeme za isti zločin. Tim načinom nada se vlada stati na put rušiteljom mira i poredka.

Nakon razprave o državnom je-ziku, viedalo je carevinsko vieće o predlogu zastupnika Herbsta i njego-vih drugovalh, kojim traže, da se u Českoj odstrani ona naredba, koja uvadja u toj kraljevini ravnopravnost za sve stanovnike t. j. za Niemce i za Čehe. Pak da nisu ti blažoni Niemci slični našim Talijanašem kano jaje jajetu? Budimo ravnopravni svi i svuda, viču ti junaci, al mi želimo biti samo nešto malo više t. j. mi hoćemo biti Vaši gospodari a vi naše-roblje. Tako razumjevaju ravnoprav-nost austrijski lievičari i njihovi pri-jatelji naši Talijomani.

njih se nitko ne dotakne; kud prolaze ljudi im se ugibaju.

I šior Anselmo toči vino na snjmu. Njegova bačva je uz deblo najveće lpe. Anselmo je zasukao rukave; znoj mu kapa sa crvenoga i tustoga lica. Oko njegove bačve zvekeču vrčevi i čaše; neki mladici pjevaju što im pluća podnose, a šior An-selmo prima novac i broji ga na danu svoje rutave ruke. Medju timi mladici je i Mato. Već ga noge slabo nose. Lice mu gori, vlasi su mu razkuštrani nad čelom, oči su mu mutne i krvave, a grlo promuk-lo i suho. Kapu je potisnuo nud zašljak. Usknice u uglovih žute su mu od izgriz-kane cigare, koju drži neprestance u zu-bih, koju neprestano grize i napaljuje, ljuljajući se na nogub. Kad se Mato vinecm nakliti, ne zna što radi, ni što govori. Naprasit je tada, krv mu vrije, izgubi pa-met, pa kako je svadljivo čudl, skošlo bi i na samoga crnoga vraga. Mato doprle do uha svlranje mlehn, digne vrč u vis, udri nogami o zemlju, i počo pjevati i plesati pred Anselmom, koji mu reče:

Većina carevinskog vieća zabacila je predlog Herbstov.

Proračunski odsjek carevinskoga vieća, zaključio je, resolucijom, u kojoj se zahtjeva od vlade, da pruži izdaju pomoć českomu učesniku dru. Holubu, koji putuje po Africi u znanstvene svrhe.

Ministar Tisza savjetovao je svojoj stranki u ugarskom saboru, da se povuče natrag predlog o mješovitoj ženidbi. Stranka poprimila je savjet svoga vođe i naložila mu, da vlada izradi drugu osnovu, kojom bi se pitanje o mješovitoj ženidbi riješilo. Priobio je tom zgodom Tisza svojim pouzdanikom, da je bio u Beču radi hrvatskih događajih.

Iz Hrvatske neimamo ovaj par ništa osobita da javimo. U zemlji vlada podpunu tišinu, koja često više znači, nego bučni događaji.

U posebnim Dalmaciji diže opet glavu poznati neprijatelj Hrvatsva i nokadani vođa dalmatinskih talijanašah dr. Bajamonti. Ta junačina javlja u talijanskom časopisu »Dalmata«, da opet preuzimlje na molbu svojih prijateljah vodstvo nad talijanskom strankom. Misli valjda, da je nadošlo zgodno vrijeme, da počme iznova rovariti i uznoimirati zemlju. Reč bi, da je dobio Bajamonti mig od noko strane, koja gleda mrkim okom napredak Hrvatsva u Dalmaciji. Vidili smo jur propasti i sjajnijih zvijezdah, nego li je Bajamonti, pa čemo viditi i njega, ostavljenom od svojih, proziranana i mržena od protivnikah.

Iz Petrograda pišu, da su ondješnji vladini krugovi vrlo zadovoljni sa srdačnim dočekom, koji je pripravio bečki dvor ruskomu ministru Giersu. Njegovo putovanje i dogovaranje sa austrijskimi državnici smatra se jamstvom za mir i uzdržavanje prijateljskih odnošajah medju trimi susjednimi državami.

U Srbiji su nastupili žalostni odnošaji. Vladu postupa bezobzirno sa svojim protivnici; ona proganja i zatvara činovnike i učitelje, koji su sudjelovali kod izborah za narodnu skupštinu.

Francuzki ministar financijah Tizard pripravlja proračun za g. 1885. Glavno mu je pitanje, kako da pronadje nova vrela za pokriće troškovah, koji nastaju radi uvođenja nekotjih novih zakonah. On prodlaže ministarskomu vieću, neka se uvede školska pristojba. Ovo bi bilo jedno vrela dohodakah, nu ujedno i težak porez za sve porezovnike bez razlike.

Nekotji predstojnici okružjah (pro-fekti) pozivlju gradske načelnike, da njim čim prije predlože popis svih radnikah. Ovakvo se sekani doznaniti, koliko jih imade bez posta. Vidi se odatle, da je francuzkoj vladi radničko pitanje dogorito do nokatah.

Iz Berlina javljaju, da će oko 20. marča tamo doći naš cesar Franjo Josip i cesarević Rudolf. Po nekotjih vjestih imali bi u to vrijeme doći i talijanski kraljevski suprugi.

Dne 4. o. mj. otvorio se je englezki sabor. U prestolnom govoru se naglasuje, da imade nade, da će se neriešena izvanjska politička pitanja čim prije riešiti i da će englezka vojska iz Egipta krenuti čim tomu okolnosti dopuste.

Krivi prorok Mahdi uživa osobitu sreću u Sudanu. Dobiva jednu bitku za drugom nad egipatskom vojskom. Po zadnjih vjestih uzao je navalom Sinkat, potukao posadu za tim se bacio na vojsku egipatskog vođe Baker paše, potukao ga nanesav mu velike gubitke. Sam Baker javlja svomu podkralju, da mu je krivi prorok poubijao preko 2000 vojnikah.

Franina i Jurina.

Jur. Dragi kume, povej mi malo, ča bi oteli naši talijanci s tim kunšiljom od politike va Pazine?

Fr. Ča nisi stal, ča j' govoril tamo neki špecijer, kad su se bili zbrali, da kunšiljoju.

Jur. Ki bi pazil na talijanske čnkull!

Fr. Viš njemu se je tamo zareklo, da nimaju još dosta beči za vreme, kad budu balotacijoni, pak da treba najviše za to skrbot.

Jur. Pur su šegavi, skladaju beči, da nas na talijansku podkuju.

Fr. Ča novoga va Pazine?

Jur. Nič sinbega. Ač kako se vidi iz dopisu iz Pazina va »teti poređkoj«, vuk je postal janjac.

Fr. Dunke će i vrana pobellit!

Jur. I bezbožni grešnici postal svotol...

Fr. I pljanol — nođul kladuh! — ki čokaju po ulicah, da se s kmotl potuku, postal će predkađ.

Jur. I Dotorič od leje, ki su desada na Telovskoj procesiji posevali pokrili s olgaron va ustih posred nje, kad se va daval blagoslov, prekrsti ča se va detore od tolovje i vadit biskupe katekizam i Boga molit.

Fr. Je pustno vreme, ma sejedno pustimo kumedlje. Ča mi imaš povedat, ma budi kratak ne gundrljaj mnogo.

Jur. Tamo va »istric« brblja neki zeloni dotorič, neka biskup dobro gleda, klega će postal va Pazin za plovana, i još ga vadi, kakov mora bit ta plovana.

Fr. Ma kako to, ter na balotacijonih u mane govorili, da se nimaju popl našat va njihle stvari, zač da se pak oni mlašaju va popoveke i crkvene stvari?

Jur. Ča još ih nepoznaš? Lioumlri su; jedno govore, a drugo opravljaju, vuot sa razderavel va ovojkoj kože; pobeljni su grobovi ki su a nutra puni sakoga smrada.

Fr. I još imaju obraza, nam se nametat za zagovornike. Hulje! Grobo!

Jur. Blh ja rekai, još nešto, nu...

Različite viesti.

Iz Pula nam pišu, da je sloga izmedju Talijanah i Njemnah kratko vrijeme trajala. Poznato je, kako su se u oči poslednjih občinskih izborah sručili Talijani sa strankom o. k. mornarice, da sporazumno sastave občinsko zastupstvo. Izbori vršili su se u redu to su izabrani svi predloženi. Na 29. prošloga mjeseca urečena je bila prva občinska sjednica, na koju nisu došli zastupatel predloženi od mornarice a sjednica nije se mogla održavati. Uzrok tomu je, što Talijani zahtjevuju, da se izabere za načelnika ili podestu dr. Barsan, dočim druga stranka neđe da o tomu ništa čuje. Talijani su izjavili, da neđe drugoga načelnika. Viditi čemo, tko će popustiti.

Iz Baške na otoku Krku doznanjemo, da nije visoka c. kr. vlada dozvolila, da se uvede tamo žandarska postaja, koja je tako silno bila zahtjevana od Desantia i drugovah. Kako bi neki strahili da mogu. Doč će jednom i kod nas stvar na čestat.

Iz Vrbanika nam se tuže, da će naši ljudi uz neprestana protivnička zadirivanja napokon izgubiti strpljivost. Mi savjetujemo svim našim prijateljem, da nečine nikakvih izgredah, jer tim bi samo izpunili želju naših protivnikah, da uzmognu i nadalje ocrnjivati nas i našu narodnost. Oni nastoje, da na svaki način zadržu vlast u rukah, a vi imate samo

tražiti, da se zakon vrši i ništa drugo. Pojnitno opravdanu ogorčenost nu ipak preporučamo strpljivost i uztrajnost. Pojbuda lje neče uzmanjkati.

Iz Driša (Dalmacija) javlja nam skup tamošnjih Hrvatah veselo vjest, da će se tamo skoro vjenčati vrli rodoljub i naš suradnik Nikola Vezio, šumski nadzornik, sa čestitom gospojicom Mandom kćeri poznatog otčabienika Grge Čelara iz Šibenika. Radujemo se od srca g. Vezulu i čestitamo mu kličuče: Bog blagoslovi!

Nevačenje u Primorju. Letos ima se izabrati u našem Primorju 1529 vojnikah za stalnu i pomorsku vojsku; 158 za pričuvu (rezervu) i 294 u domobranstvo. U Trstu će biti biranje novakah dne 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. i 10. marča; u Tržicu (Monfalcone) 11. i 12. marča; u Cervinjanu 13. 14. i 15. marča; u Belcu 15. marča; u Tolminu 17. 18. 20. 21. i 22. marča; u Sezani 22. i 24. marča; u Komnu 26. 27. i 28. marča; u Gorici 28. i 29. marča; za goricku okolicu 31. marča i 2. 3. 4. i 5. aprila; u Ajdovčini 7. 8. i 9. aprila; u Gradiški 31. marča i 1. aprila; u Korminu 8. 4. i 5. aprila; u Pazinu 5. 6. 7. i 8. marča; u Motovunu 10. i 11. marča; u Buzetu 13. 14. i 15. marča; u Piranu 17. i 18. marča; u Podgradu 17. 18. i 20. marča; u Kopru 20. 21. 22. i 24. marča; u Bujah 26. i 27. marča; u Poreču 29. i 31. marča; u Rovinju 1. i 2. aprila; u Puli 3. 4. 5. i 7. aprila; u Marjelu Lošinju 16. i 17. aprila; u Cresu 19. aprila; u Krku 21. i 29. aprila; u Voloskom 24. 25. i 26. aprila; u Labinju 28. i 29. aprila.

»Slovenski Narod i Edinost«. Več skoro dva mjeseca napuda svojim otrovnim porom neki strastveni gospodin iz Trsta uredništvo »Edinosti« u ljubljanskom časopisu »Slov. Narod«. Ta pisarija je toli podla, toli mrzka, da se čovjeku je želudac diže kad ju čita. »Sloven. Naroda« nepoznavajuć odnošajah trčanskih, otvorio je svoje stupce čovjeku komu reč bi, da nije ništa sveto na svietu. »Slovenski Narod« se ljuto varu ako možda misli, da je svojimi podlostki pripomogao u našem narodnoj slovenskoj stvari. Tuvak ničen pisanja vikli smo čitati u njemačkih i talijanskih takozvanih »revolver-jurnalih« nu od »Naroda« nismo se tomu nadali.

Našemu svećenstvu javljamo, da imade u našoj tiskari svakojakih tiskanećah u hrvatsko-slovenskom jeziku za razne crkvene račune kao: Godišnji računi; izvadci računah; dnevničke dohodkah i troškovah; izkaze raznih zakupnih; izkaze glavnih itd. Tko bi želio narečiti jednu ili drugu navedenih tiskanećah, neka se izvoli obratiti na naše Uredništvo. Sada se nemože više nitko izpričavati, da moru crkvene račune voditi u njemačkom ili talijanskom jeziku jer da neimamo naših tiskanićah. Svakomu svoje a što komu Bog dade.

»Matica Hrvatska«. Povjereništvo »Matice Hrvatske« preuzeo je za Trst, okolicu i za Istru (gdje ga neimamo) urednik našeg lista. Pozivljemo ovim sve prijatelje hrvatske knjige, da se na vrijeme priglasu povjereniku. Nebi smjelo biti kuće u kojoj se hrvatski ili slovenski čita bez krasnih i jeftinih matičnih knjigah. Godišnji prinos iznaša for. 3.

Zadnji časi Petra Zrinskog i Frana Krsta Frankopana, uljena slika od hrvatskoga slikara Quintquera, veoma lepo izradjena sa zlatnim ili crnim okvirov, dobiva se preko našeg uredništva za gotovih for. 12 ili uz mjesečne obroke (2 for.) for. 14. Koji si želi ukrasiti svoje krasnom slikom iz jedne dobe tužne hrvatske prošlosti, neka se izvoli obratiti na naše uredništvo.

»Tribüne«. Njemački u Beču izlazi časopis »Tribüne« prestao je dne 26. pr. m. izlaziti. Žalimo to duboko jer bijaše »Tribüne« najvrstniji njemački list, koji je neustrašivo zagovarao slavensko željo i težnje u Austriji.

Riedka starost. Dne 21. p. m. preminula je u Brezi u občini Kastav najstarija žena Marija udova Matetić u ljeopj starosti od 105 god. Kod zadnjeg popisa brojila je 100 god., rođjena bijaše 1781. Pokojnica nije nikad bila bolna a radila je na polju sve do pred samu smrt.

Pomorske viesti.

Dne 26. pr. mjeseca digla se bila silna oluja u sredozemnom moru i atlantičkom oceanu. U francuzkih lukah, Bordeaux, Marsilji, Tolunu, Cetti i Havru pretrpili su mnogo štode, nu na englezkih obalah bilo je još gore, jer su se ondje mnogi brodovi razbili a u kanalu »La Manche« utopilo se do 80 putnikah.

Bark. a. u. Cviet o komu smo u poslednjem broju javili, da se razbio kod Portljevena u Englezkoj, kako odatle pišu, još se nije raztresao i nade je, da će ljas kojeg je krcat bio, sav spasiti. Mrtva tjelesa utopljenih prigodom onog brodoloma, dvojice mornarah i kapetana Matkovića, izbacilo mora na obalu i ljesu dne 29. prošloga mje. pokopana u crkvi svetog Bartola u Portljevenu.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tužemstvu i inozemstvu.

- Dojadrtli u:
- Trst 20. slečnja. Stefania kap. Randid iz Rieke. 30. Tisza, Zambelli iz Bordeauxa. 31. Crnogorac, Negri iz Bologa. Dubrovnik kap. Podić iz Dubrovnika.
- Rieku 27. slečnja. Speranza, kapet. Rossi iz Cotte. Slavomir kap. Verona iz Milazza.
- Senj 23. slečnja. Emerico, Minak iz Jakina.
- Mali Lošinj 2. veljuče. Gregorius, Antončić iz Cotte.
- Point a Pitre 2. slečnja. Sabloncelo kap. Huggla iz Nantona.
- Havro 24. slečnja. Roney kap. Jandrošić iz Point a Pitra. 4. veljuče. Dora, kap. Radoslavić iz New-Orleana.
- Bordeaux 24. slečnja. Barun Kemény, Sterk iz Rieke. 27. Conto Geza, Szapary, kap. Dubrovic iz Rieke.
- Waterford 22. slečnja. Jokai, kap. Gottardi iz Glasgova.
- London 25. slečnja. Cattina R., Sporzina iz Trinidada.
- New-Orleans 8. slečnja. Armida, kap. Kozulić iz Liverpool. 14. Bolivar kap. Kozulić iz Palerma.
- St. Nazaire 23. slečnja. Jane, Ziga iz Rieke.
- Genovu 27. slečnja. Pla S., kapet. Soldatić iz Aleksandrete.
- Savonu 27. slečnja. Nada, Medanić iz Paysandu.
- Marsilju 27. Farau, kap. Ragusin iz Carmena. Betti, kap. Goletić iz Trsta. Nadir, kap. Mihelčić iz Tripoli.
- Aleksandriju 19. slečnja. Columbus, kap. Menghetti iz Marsilje. 1. veljuče. Marietta W., kap. Bakarčić iz Trsta.
- Veneciju 25. slečnja. Noel Gjurjović iz Limesolu.
- Pensakolu 12. slečnja. Hrabren, kap. Stuk iz Marsilje.
- Port. Eads 15. slečnja. Euro, kap. Premuda iz Montevidea. 11. Galetori Tarabochia iz Liverpool.
- Cotto 27. slečnja. Sirena, Kozulić iz Rieke. 29. Sedmi Dubrovacki iz New-Orleana.
- Carigrad 19. slečnja. Bosana, Tomannović iz Odessa. 23. Idu P., Crnković iz Matle. 24. Neptun, Luković iz Trstu.
- Capitri 30. slečnja. Mimi, Tominić iz Nevecastla.
- Leith 29. slečnja. Tibor, kap. Randid iz Rieke.
- Nova York 16. slečnja. Ban Mazuranić, Forempoebler iz Dunekera.
- Trapani 23. slečnja. Industrie, Soldić iz Trsta.
- Odprmljeni u:
- Trstu 29. slečnja. Adrasta kap. Tomasić za Bntum. 30. Matien, kap. Katarinić za Pireo. 31. Stefane, kap. Randid za Bordeaux.
- New-Castlu 21. slečnja. Marino, kap. Zenković za Trst. 28. Juno, Nikolić za Krf.
- Genovi 4. veljuče. Cavaliere, kap. Gladulčić za Martiniuku.
- Firadesilji 25. slečnja. Sredstvo kap. Car za Trst.
- Nova-Jorku 14. slečnja. Nemirna, kap. Tomić za Lisabou. 17. Benefattore, kap. Tlan za Lisabou.
- Pensakoli 8. slečnja. Germana Antonlo, kap. Buntić za Glasgou.
- Odjadrtli iz:
- Rieke 24. slečnja. Memli, Mersa za Carigrad. Pompo III. kap. Karstelj za Split. 28. Stefane, kap. Randid za Bordeaux. Kalk. kapet. Ursičić za Cotte. 30. Jona, kap. Randid za Tunis.
- Senja 25. slečnja. Cattina kap. Valentin za Baretonu.
- Licite 12. Miran, kap. Pajkurid za Miletke.
- Matle 18. slečnja. Pietro Bosković kap. Kaluđerović za Oran.
- Smirno 5. slečnja. Emille, kapet. Tlančić za New-York.
- Mijetaka 22. slečnja. Superbo kap. Matković za Trapani. 25. Tagantog kap. Radončić za Aleksandriju.

Bordeaux 29. sleđnja. Br. Kemny kap. Strk za Glasgow.
Marsilje 31. Sleđnja. kap. Tarabochia za Trst. 28. Preluoano kap. Vladiskova za Progresso. Nuova Fama, kap. Luccheta za Solun.
Havra 25. sleđnja. Tilbor kap. Rundić za Rleku.
Poullava 26. sleđnja. Bakran za New-port.
Phillipeville 24. sleđnja. Grad Karlovoe kap. Solić za Kraljevicu.
Carigrada 21. sleđnja. Bosana kap. Tomanova za Trst. 24. Neptun kap. Suković za Batum.
Porth-Eadsa 13. sleđnja. Blandina P., Solić za Cadice. 16. Agostino C., kap. Premuda za Havre. 17. Nimrod, kap. Jerolimić za Havre.
Cetta 39. sleđnja. Robert kap. Margetić za Kingstown.
Aloksandrije 19. sleđnja. Argos kap. Constantini za Genovu.
Vola 23. sleđnja. Temi, kap. Tomašić za Orfano.

Na prolazu kod:
Deala 26. sleđnja. Tilbor, kap. Rundić za Leith.
Tarife 23. sleđnja. Sillicone, kap. Vrančić za Aleksandriju.
Delaware 13. sleđnja. Sredstvo za Trst.
Grimsbay 31. sleđnja. Emma, kap. Poudo za Boston.

U trđanskoj luci bilo je prošlog čedna usidrenih 80 brodova, od kojih 42 jedrenjaka i 44 parobroda, dakle već andu više parobrodova nego jedrenjaka. Vidi se iz toga kako brodova na jedra silno nestaje, tako da se može očekivati, da će za koji desetak godinah brodovi na jedra biti rleđki ko i blelo mušice.
Kad se to zgodil, bit će klo po naše mornare.

NEUKU NAUKA.

Žito iz Indije. Ne samo iz Americe već takodje iz Indije počimlju žito u Europu dovažati i to čim dalje sve u većoj mjeri. Dođim je žita iz Indije dopeljano u Europu prije 5 god. 3,170.000 metrickih centah, prošle godine dopeljalo ga već 9,931,700 metrickih centah.

Koliko vriedi gnjezdo mladih pticah?
Neki prijatelj tih životinjah, proračunao je koliko korist ima poljedelac od jednoga samo gnjezda mladih pticah. On računao ovako: Pet mladih pticah u jednom gnjezdu, pojede na dan najmanje 200 gusjenicah. Stari krmice mlade oko 30 danah. Dok odhrane svoje mlade unište dakle 7500 gusjenicah. Uzimimo, da uništi svaka gusjenica na dan samo jedan voćni cviet, tad bi 7500 gusjenicah uništilo u to vrijeme barem četvrt miliona voćnih cvieticah. Recimo, da lbi od svih cvieticah odpala polovica (radi mruza, dažda itd.) pošto bijahu gusjenice uništene, ima ipak jedno gnjezdo pticah cijenu osmog diela miliona jabukah, krušicah, sljivah ili kejeg drugog voća. Eto nam liepe poduke, koliko su nam korisne naše domaće ptice i koliko grieso oni, koji uništaju mlade i odrasle ptice.

Gnoj (djubar) valja ostaviti u stajah (Ualab). Gnoj koji ostane u stajah pod životinjom, je polju najkorisniji jer ne rubi ništa od svojih čestica (svojstvah) koje zemlju gnoje; ostane li dulje vremena pod životinjom, biva sve tušći i bilju korisniji. Ako odnašamo svaki dan gnoj iz staje, tad ga valja odmah odnesti na polje gdje se razbaca, pa makar se odmah i ne oralo ili kopalo. U ovom slučaju valja pako paziti, da ne bude polje izloženo povodnji, jer bi tad voda gnoj odnesla.
Prigovoriti se može, da je mnogo gnoja pod životinjom, istoj škodljivo, nu i tomu se daje pomoći, ako se pazi, da budu staje prostrane i visoke i da imadu odlok, kojim odliče suvišna gnojnica te tako životinja uvijek u suhoj staji ostane. Prisemenuti valja jošte, da se perabi više steljiva (a tim dobije i više gnoja) ako se ostavi gnoj dulje vremena pod životinjom.

Književne viesti.

Poziv na predplatu. S više razloga sam odlučio tiskati u posebnoj ukusnoj knjižici svoje sitne pjesme »Poletarke«. Same ih je nekolkko obielodanjeno u hrvatskih časopisih. Sada ih ima skoro dvie stotine. Predplata stoji samo 1 for. Novci nek se pošaljju najkusknje do konca veljače, jer će početkom ožujka knjiga pod tiskat. Tko sakupi predplatnikah za deset izliskah, primit će jedanaesti badaya. — U Zagrebu 10. sleđnja 1884. — K. Ostojić. — Mesečnik ulica broj 6.

Hrvatski, poučno zabavni listovi u Zagrebu. Prem bi rado u svakom broju doniel obširna izvješća iz hrvatskih beladavatelj odgovorni urednik M. MANDIĆ.

trističkih časopisah u obće a napose iz »Vlence« i »Vile«, nije nam to uvijek mogude radi preuzkog prostora u našem listu.
Ta dva lista natječu se u plemenitom i požrtvomnom radu tako, da čovjek, komu je iskreno napredka naše književnosti, poželit mora, da to književno natecaenje potraje dok bude hrvatskog čitateljstva. Ovo puko nesimje znenaprtiti ta dva u istinu svake podpore vriedna časopisa. Komu je mogude podupri jednoga i drugoga a tko nemože oba, bar jednoga.
»Vlence« nazostaje u ničem za svojimi predšastnicai a »Vila« za koju smo se — iskreno govoreć bojali, plovi pod upravom našeg dišnog zemljaka stalnim odajerenim i sjegurnim putem.
Koll u »Vili« toll u »Vlence« nađi će čitatelj zdravo i jedrog šilva koji bavi l' podučaje.

Preporučujemo što toplje našim čitateljim, da po mogućnosti podupri navedene listove, koji će za stalno svu brigu u to uložiti, da budu što savršeni.
Družtvo sv. Jeronima raspisalo je za tekuću godinu sledeće knjige:
1) Proa pomoć kada tko nastrada. Napisao prof. dr. A. Lohmayer. Sa 92 silke.
2) Život svetaca i svetica dođjih za mjeseo rujlan. Napisao dr. Fr. Iveković.
3) Dantca, Koledar i letopis družtva Svojeronimskoga za pristupnu godinu 1884. Na svietlo izdalo »Družtvo sv. Jeronima«.
4) Opis zemalja u kojih obitavaju Hrvati, Napisao Vjek. Klaić III, svezik. U ovoj posljednjoj knjizi opisao je prof. Klaić medju ostalim i našu Istru, leino pokratinu u kojoj obitavaju Hrvati. Nađi ćemo u njoj vjerno zrcalo našeg političkog, gospodarskog i pravilnog života. Već radi samo ove knjizice morao bi svaki Istravski Hrvat nabaviti si knjizicu sv. Jeronima. Godišnji primos iznaša 1 for.; za odeli život for. 5.
Hrvatske biblioteko br. 13. Crleas iz hrvatskoga života. Napisao Josip Družinovčić. Izdala akademikiska knjižarna Hartmana (Kugli i Deutsch) u Zagrebu. Ciena 15 novć.

Bratovščina hrv. ljudi U ISTRI.

G. Bogdan Barčić rađ. savjet. Sarajevu daknjih for. 5 kano utemeljitelj.
Sakupljeno u Kastvu prilikom razstanka turošnijih rodoljubah sa A. Jelićem for. 4. 11. nvć.
U posljednjem izvješću izpušćena je iz imenika članovah plicca, Šarban Joana-Petrova koja doprinosa for. 1. G. Štražimir Drag. župnik, mjesto navoženih for. 5 imn glasiti for. 15.

Telegrafičke viesti.

Kastav dne 6. febrara.
Danah izmedju 10 i iz satih prije podne posetie Njegova carska Visost nadvojvoda Albrecht naš Kastav grad. Službeni dočeka nebijaše. Obavješćeni naši prvaci, sprovedoše Njeg. Visost na povratku. Očarana prekrasnim položajem i vidikom ostavi Njegova Visost naše mjesto. (Očekujemo po bliževiesti o tom izvanrednom posjetu. Uredn.)

Listnica uredništva
Platiše predbroju za svu tekuću god. 1884.
Gz. N. P. Poreč; I. J. Selve; brv. žitnica Kastav; A. M. Borsed; I. J. Barbana; Trv. Obrt. Komora Zagreb; S. G. Sisk; za 1. seljaka; J. B. Zagreb za 1. seljaka; J. D. Sušak; A. J. Predšerice; Nar. Gitaonica Požega; M. J. Grohnik; Z. L. Silbah; G. B. Preputnjak; Nar. Čitaonica Gerovo; R. M. Vodjanj; I. L. Fontane; S. C. Plešivica; Dr. Fr. F. Krk; (dalje sledi).

Javna zahvala.

Za delavsku školu u Kastvu darovali su nadalje: g. Vlah Ivan poduzetnik, Jušić, kbr. 23, li saldo upisanih 3 for. — G. Gerhac Vichko, Jurčić kbr. 21 upisani 1 for. — Uplućeno skupa 4 for. — Zahvaljujuć ovim, umoljavaju se ostali, da obećaju izpune.
Blaginja občine
Kastav, dne 22. janara 1884. Jelušić.

Lutritski brojevi.
1. febrara.
Trst 82 46 82 54 85
Lino 34 33 80 81 7
Buda 64 23 34 57 63
Innsbruk 51 44 10 66 3

Od 6. febrara:
Prag 82 20 56 66 25
Lino 78 33 35 61 22
Hermanstadt 83 54 2 58 40

Trgovačke viesti.

Kava sveudilj uzdržana cene. Rio od f. 58-74; bolja f. 75-90. Lagunaira f. 67-75. Portorico f. 94-115 Moko f. 114-118.
Češkar prva Marke gotova roba od fr. 26.50-28.50.
Uje obično za jelo f. 42.— Dalmatinsko f. 44-48. Taljansko fino f. 72-93 po kakvoći.
Riža talj. f. 14-22.55; englezka f. 15-18.50 Bakalar f. 24.
Petrofj čvrsto držan po 1225 u barilah; f. 12.50-13 u sand.
Masl svilješka prava po f. 68.—, englezka f. 61.
Slanina slabo tražena po f. 61.— Maslo f. 88-95.— Lof f. 44-50 Narandai i H-moni od f. 2-5 vanduk. Rožiti f. 5-8.50. Ljšanac f. 37.— Grožđe Sult. f. 19-23. Smokve f. 13-10.— Grašak f. 10-13. Pazulj f. 11-15.— Loba f. 13-20.— Vuna bosanaka f. 105-115. Istrarka f. 110.— elno tražena.—
Koža strojeno f. 145-180.— Volovske suhe f. 45-55.— Janjedo 100 kom. f. 60-115. Zeđe f. 24-84. Ljos slabo tražena, a cene uzdržane.— Sieno f. 1.20-1.55.
Sjivo bosanske i hrvatske f. 24-26. Penica Odeska f. 10.40-11. Kukuruz vlaški f. 7. 25 do 7.50; Banatski f. 8-8.50. Hrvatski f. 7.50. Raš f. 7.50. Zob madjar. f. 7-7.50 Hrvatska f. 7.50-8 Arbanška f. 6.50-7.
Tržanska borza: dne 5. Febrara 1884.
Austr. drž. papiri f. 70.85 lat u srebru f. 80.40.—; lat u zlatu f. 100.45,57, austr. renta for. 95.—
Dionica narodne banke f. 848.— Kredit f. 306.50; Lloyd f. 3.20.
London 10. lira Sterlina f. 121.—; Napoleoni f. 9.60; o. k. cekini f. 6.64; držav. marke for. 69.25.— Franczeke for. 48.—

Objava.

Podpisani časti se obznanniti, da je ovlašten prodavati od prvoga arlemaskog diion. vinarskog družtva u lloku glasovito arlemasko vino u bačvii i butlijah, kao i na svih avleatskih izložbah odlikovano Bjiljvolcu i Cognaku.
Isodobno raspućava na veliko i malo izvrtan, sa zlatnom kolajnom na trđanskoj izložbi nagradion sir (u kručju 17, Kilo) od g. profa Jos. Draškovića u Bleisgu, izvršavajuć naruče po najnižih cijenah.
G. Vučković,
[via S. Caterina 2. u Trstu.

Objava.

Častim se upozoriti p. n. obćinstvo, gospodu drugovo i trgovce pokuštva na moje, za Primorje i Dalmaciju jedino skladište mramora iz Belgije u pločah za pokuštvo itd., kano primjerice mramor iz St. Anne Grand Mèlange St. Anne Petit Mèlange Bleu Belge Rouge St. Pierre, Levento, Brocattelle d'Espagne itd.

IVAN B. STELLA
Via Zovenzoni Trst.
Prosta i fina roba!

PETAR SKAREL
Krojač u Sv. Mateju kod Kastva preporuča p. n. obćinstvu u okolici svojoj prodaju muške robe na metar i usivenu.
Odjeća iz crnog tuskina 28 for. — nvć.
Odjeća iz štofe. 13-23 —
Hlače iz modroga 1 e 50
Osim toga ima robe svake vrsti.
Ako odjeća nestoji dobro, prima ju natrag bez prigovora.
Prosta i fina roba!

Svoji k svojimi!
Krojačija
nasljednikah pok. Ludevita JELUŠIĆA,
obstojeća već 40 godinah,
KASTAV u ISTRI:
Preporuča p. n. obćinstvu delo muške robe po najnižijem kroju. Naruče primaju se i izvana i obavljaju točno po naznačenju meri poštom.
Uz civilnu odjeću radi se i ušifarna.
Roba dobavlja se iz moravskih tvornicah i zaračuna u cijenu, koju ista tvornica računa.
Prodaju se ljubljanske jaketa za decu i odrasle, jeletinje nego ih prodaje sam ljubljanačan na sajmovih.
Muštre daju se svako doba na ogled.
Naruče prima upravitelj
K. Jelušić.
Prodaju se i novije hrvatske knjige.

FRANJO DUKIĆ
trgovac Kastav u Istri.
Preporuča p. n. obćinstvu u mjestu okolici svoj novo otvoreni dućan
jestiva i drugih potrebošnjah.
Prodaje se vrlo cieno.
U istom dućanu dobije se i
»Naša Sloga« s nvć. broj.

Trgovina finih jestvinah
Antona Paporotti u Trstu
šilju uz poštasno pouzede u paketićih od 5 kila franko i brez svakoga troška vozarine i minice (dacije) prekomorskih jestvinah, konservah, finih domaćih i tudjih kano i prave Blivovice hrvatske.
Poveće naruče biti će odpremljene iz skladišta po najnižih cijenah.
Na zahtjev šalje sa cienik bezplatno.

Bez ove obranbene znamke, zakonom šticeeno, imade se taj liek po dr. Mallicu smatrati kano puelian.
Cviet proti trzanju,
po dr. Mallicu,
je odlučno najbolji liek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udli, bolesti u krizu 12velih, oteklj, utvrđenim udom itd.; ako se rabi i kratko vrijeme prestano posvama trzanju, što dokazuje množina zahvalnicah. Trži se samo »cest«
Obramb. znamki protiv trzanju po dr. Mallicu:
ne priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvć
Zahvala.
Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, liekarnu u Ljubljani.
Moje je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest šlo kroz sve veđma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stali mojlje, sjetim se na Vaš dr. Mallicek kostoboljni liek za 50 novć., to si ga odmah naručim. I u istom imao je čudo i uspjeh da se je majka nakon što ga je kratko vrijeme upotrebjavala povue teških bolih otomobila, Punim osvjedočenjem priznam dakle dr. Mallicek kostoboljni cviet kano lievstan liek te ga svakomu bolotratniku u silnoj bolesti preporučam. Vešoj blagorodnosti izričom pako najserdačniju hvalju; svim štovanjem.

Franjo Jug,
posjednik u Šmarji kod Čajla
Planinski bilinski sirop kranjski, lievstan protiv kašljih, hripavici, vrtobolji, pranoi i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 nvć. Korisniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi
Krv čisteće kruglice o. kr. priv.
nebi anjeleo unijednom gospodarstvu majniti; ono su već timu puta pomozlo kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kod su utvrđenu ud, pokvaren želudac, kod jetrnih i bubrežnih bolestih; u škutalnih po 21 novć., jedan zamotak sa 6 škutalnih 1 for. 5 novć., Razasijše se samo jedan zamotak
Gori navedene specialitate, koje su mnogoljetnim iskustvom kano čestite uspješne pripoznate, imade uvijek silu u zalogi i razpošlja odmah poštasrskim pouzetojm.
liekarna Jul. pl. Trnkoczyja »pri samorogu« u Ljubljani. Mestni. trg. br. 4.
Tih. v. DOLENC.